

הערת פתיחה

ברוכים הבאים אל כפר אֶלִיסר. שימו לב, החוויה שמצפה לכם כאן עלולה לעורר דריכות, מתח ולא מעט סימני שאלה.

בעוד זמן קצר ניכנס את המזאר. המזאר הוא שם המקדש שבו מוחזק לוח הגזירה הקדומה, לוח אבן שבו מקובצים וחתומים כל מאורעות תבל ומלואה, כל מה שהתרחש ועתיד להתרחש אי־פעם, מרגע בריאת העולם ועד יום כיליונו.

סביב המזאר התקבצו כמה אחים, חברי מסדר צופי, חסידיו של השייח' הגדול. כבר שנים ארוכות הם חיים כאן ושוקדים על חיבורו של מילון סודי שיפענח את משמעויותיהן הנסתרות של האותיות הערביות. אל המזאר נוהגים אנשי הכפר והמחוז לעלות לרגל בחיפוש אחר מרפא לחולייהם ומענה למשאלות נפשם. את התשובות הם מקבלים מהאחרים בדמות מילים ואותיות שאינן אלא דברי אלוהים חיים.

ביקורכם באתר יפתח בתיאור חלום מטיל אימה שחלם סראג', זקן האחים במסדר. החלום יתאר מלחמת גוג ומגוג הפורצת בין אותיות האלפבית, הנלחמות זו בזו עד חורמה. אחר כך, בחשכת הליל נתוודע בכפר לח'לדון, צעיר יתום מאב שזיידון מוכר הנייד פרש עליו את חסותו. ח'לדון שואף להגשים את חלומה של אמו ולהפוך לשומר המזאר. כמוכם, הקוראים, גם הוא עדיין אינו יודע מה עתיד לקרות לאחר שיגיש את מועמדותו לתפקיד. בחלומותיו הפרועים ביותר לא היה מנחש אילו סודות עתידיים להיחשף, ואילו קללות מועדות לנחות על כפרו. הרומן המונח בידיכם יחשוף בהדרגה, בפניו ובפניכם, שאלות העוסקות במהות הלשון ובמקורותיה. השאלות הללו, שיעסיקו את גיבורי הרומן, הן אותן שאלות שהעסיקו את מדעני הפלאם (השפה), חכמי השריעה (ההלכה) וְהַצּוֹפִים המוסלמים במשך מאות רבות של שנים.

המסע אל כפר אֶלִיסר – שכולו פרי דמיונה של הסופרת הלבנונית בת זמננו נג'וא ברכאת, אשר חוותה על בשרה את ייסורי הגלות, המלחמה והשימוש הדכאני שהשלטון עושה בשפה – הוא מסע לשוני קשה ותובעני. זהו מסע אל קרביה של השפה הערבית, לא פחות.

תרגום הרומן הזה בעבורכם, קוראי העברית, היה מסע דו לשוני מאומץ של שתי מתרגמות, כפאח עבד אלחלים וברוריה הורביץ, האחת ערבייה והשנייה יהודייה. יחדיו הן יצקו את המפתן שדרכו ניתן להיכנס בעברית אל תוך העולם המדומיין הזה, שנכתב בערבית. הנוסח העברי שלהן עומד לצד הטקסט הערבי, ומקים איתו דיאלוג חי ופורה.

ולבסוף אזהרה. במהלך המסע מועדים האחים, חברי המסדר, לנסות לעמוד בדרככם ולהכשיל אתכם. עליכם לדעת כי המניע למעשיהם הוא שאיפתם להשאיר בידיהם, ובידיהם בלבד, את המונופול על סודות השפה.

איאד ברגותי

עורך משנה של סדרת מכתוב